

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного
управління та національної безпеки
Кафедра правознавства

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

УДК:343.123.343.15

ХИТОНІНА МАРИНА СЕРГІЇВНА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ У
ПЕРШІЙ ІНСТАНЦІЇ**
081 «ПРАВО»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідеї, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело
_____М.С. Хитоніна

Керівник роботи
Кравчук Ірина Ігорівна
кандидат юридичних наук, доцент кафедри

Науковий консультант
доктор юридичних наук, професор
Скулиш Є.Д.

Житомир 2020

Висновок кафедри правознавства за результатами попереднього захисту:

Протокол засідання кафедри правознавства № __ від «__» _____ 2020 р.

Завідувачка кафедри правознавства

к.ю.н., доцент

Р.Д. ЛЯШЕНКО

«__» _____ 2020 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувачка вищої освіти Хитоніна Марина Сергіївна
кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

Т.П. Грушевська

АНОТАЦІЯ

Хитоніна М.С. Проблемні аспекти судового провадження у першій інстанції. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 – «Право». – Поліський національний університет, Житомир, 2020.

Досліджено загальні положення підготовчого провадження та судового розгляду. В роботі акцентовано увагу на спрощеному порядку розгляду кримінальних проваджень, а також проаналізовано напрями удосконалення механізму спрощеного порядку судового розгляду в кримінальному провадженні. Проаналізовано значення загальних положень та порівняння розуміння підготовчого та судового розгляду через призму нового законодавства.

Практична робота присвячена формуванню загальних понять положень про підготовчий та судовий розгляд та вивчення суті справи. Досліджено цінності загальних положень та порівняння розуміння підготовчого та судового провадження через призму сучасного законодавства.

Ключові слова: підготовче провадження, судовий розгляд, угода в кримінальному провадженні, угода про примирення, угода про визнання, спрощений порядок судового розгляду, скорочений судовий розгляд.

SUMMARY

Khiltonina M.S. Problematic aspects of court proceedings in the first instance. - Qualification work on the rights of the manuscript.

Thesis for the degree of "Master" in the specialty 081 - "Law". - Polissia National University, Zhytomyr, 2020.

The general provisions of preparatory proceedings and court proceedings are studied. The paper focuses on the simplified procedure for consideration of criminal proceedings, as well as analyzes the areas of improvement of the mechanism of simplified procedure for trial in criminal proceedings. The significance of the general provisions and the comparison of the understanding of the preparatory and judicial proceedings through the prism of the new legislation are analyzed.

Practical work is devoted to the formation of general concepts of the provisions of the preparatory and judicial review and study of the merits. The values of general provisions and comparison of understanding of preparatory and judicial proceedings through the prism of modern legislation are investigated.

Key words: preparatory proceedings, court proceedings, agreement in criminal proceedings, conciliation agreement, recognition agreement, simplified court proceedings, shortened court proceedings.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ПЕРШІЙ ІНСТАНЦІЇ.....	8
1.1. Загальні положення підготовчого провадження та судового розгляду у кримінальному провадженні.....	8
1.2. Межі судового розгляду.....	16
1.3. Процедура судового розгляду та судові рішення.....	19
ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ.....	23
РОЗДІЛ 2. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПОРЯДКУ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ	24
2.1. Спрощений порядок судового розгляду кримінальних проваджень щодо кримінальних проступків.....	24
2.2. Скорочений порядок судового розгляду при недоцільності дослідження обставин кримінального провадження, які ніким не оспорюються.....	26
2.3. Особливі порядки кримінального провадження на підставі угод.....	30
ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ.....	36
ВИСНОВКИ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38

Актуальність теми дослідження. Найважливішою цінністю нашого сучасного суспільства є людина, її честь, гідність, свобода та недоторканість. Недоторканість людини захищається державою, її конституцією, законами та іншими нормативними актами.

Правосуддя в Україні здійснюється тільки судами (ст. 124 Конституції України). Однак всебічність, повнота та об'єктивність кримінальної справи в суді та її врегулювання вимагає великої та кваліфікованої підготовчої роботи. Тож тема моєї роботи в курсі є актуальною, в якій я розглядатиму такі важливі питання, як : судові дебати та останнє слово відповідача, рішення.

Значний внесок у формування і розвиток системи підготовчого та судового розгляду зробили такі дослідники, як: А. Ларін, О.А. Петуховського, Ф. Стефанюка, Б. Стичинського, В.Н. Циганаш, Т.Б. Чедменов, Л.В. Юрченко та інші.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження та з'ясування суті визначення та значення загальних положень підготовчого та судового розгляду. Надання теоретичних елементів здійснення процедурні під час судового розгляду на встановлення вини обвинуваченого, який здійснив кримінальне правопорушення.

Завдання дослідження: забезпечення оперативного, повного та неупередженого розслідування та судового розгляду, щоб будь-хто, хто вчинив злочин, був притягнутий до кримінальної відповідальності, жодна невинна особа не була обвинувачена чи засуджена, жодна особа не піддавалась необґрунтованому примусу та що всі учасники кримінального провадження були належним чином захищені юридичним процесом.

Об'єктом дослідження є з'ясування основних ознак, сутність та значення підготовчого та судового розгляду в кримінальному провадженні, а також суспільні відносини, які виникають між суб'єктами під час судового провадження у першій інстанції.

Предметом дослідження є проблемні аспекти судового провадження у першій інстанції.

Методи дослідження. В роботі застосовувався широкий спектр загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Діалектичний метод дозволив всебічно розглянути, загальні положення підготовчого провадження та судового розгляду у кримінальному провадженні (*підрозділи 1.1, 1.2, 1.3*), визначити їхню сутність та поняття. Формально-логічний метод дозволив вирішити питання удосконалення механізму порядку судового розгляду кримінальних проваджень (*підрозділи 2.1, 2.2, 2.3*).

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в тому, що висновки дослідження можуть бути використані для підготовки фахових семінарів та конференцій, а також служити підґрунтям для подальших наукових розробок зазначеної проблематики.

Апробація результатів наукових досліджень. Основні положення дослідження обговорювалися на науково-практичній конференції: Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі «Збірник наукових статей за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Житомир, 19 березня 2020); «Розвиток державності та права в Україні: реалії та перспективи» (м. Львів, 18 –19 вересня 2020 р.); «Цінність права як найефективнішого регулятора суспільних відносин», (м. Харків, 2 –3 жовтня 2020 р.).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, та шістьох підрозділів, висновків, списку використаних джерел (37 найменувань).

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ПЕРШІЙ ІНСТАНЦІЇ

1.1. Загальні положення підготовчого провадження та судового розгляду у кримінальному провадженні.

«З моменту надходження кримінального провадження з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного характеру, клопотанням про застосування примусових заходів медичного характеру або клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності до суду бере свій початок нова стадія кримінального процесу – це стадія підготовчого провадження» [1, с. 208].

Слід зазначити, що на стадії підготовчого провадження не вирішуються питання доведеності вини обвинуваченого, а основне її призначення - процесуально та організаційно забезпечення.

Досудовий процес займає проміжну позицію в досудовому розслідуванні, процес, щодо якого він має організаційний характер, а також виступає як "процесуальний фільтр" - спрямований на запобігання закриттю або закриттю кримінального провадження. обвинувальний акт, заява про примусові заходи виховного характеру, заява про примусові заходи медичного характеру або заява про імунітет від кримінальної відповідальності не підготовлені відповідно до вимог кримінального законодавства.

До завдань підготовчого етапу належать: перевірка наявності процесуальних підстав для затвердження мирової угоди чи врегулювання; перевірити, чи є підстави для закриття провадження у справі; перевірка відповідності обвинувального висновку, заяви про застосування примусових заходів виховного характеру або заяви про застосування медичних примусових заходів вимогам кримінального закону кримінального процесу; перевірити дотримання правил щодо визначення підсудності кримінального провадження; підготувати умови для успішного судового розгляду.

Отримавши обвинувальний акт, заяву про застосування примусових заходів виховного характеру, заяву про застосування примусових заходів

медичного характеру або заяву про звільнення від кримінальної відповідальності, суд повинен призначити підготовче засідання не пізніше ніж протягом п'яти днів з дня його отримання.

У підготовчому судовому засіданні беруть участь прокурор, обвинувачений, захисник, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник, цивільний відповідач та його адвокат, представник юридичної особи, яка підлягає провадженню, відповідно положень КПК України в судовому засіданні [1, с. 208].

На підготовчому засіданні суд має право прийняти такі рішення:

- 1) затвердити врегулювання або врегулювання або відмовити у затвердженні угоди та повернути кримінальне провадження прокурору з метою продовження підготовчого провадження у порядку, передбаченому для ведення кримінального провадження на підставі угод. Угода розглядається судом на підготовчому засіданні з обов'язковою участю сторін угоди після повідомлення інших учасників провадження. Відсутність інших учасників провадження не є перешкодою для розгляду;
- 2) припинити провадження у справі за таких обставин: набув чинності Закон про скасування кримінальної відповідальності за діяння, вчинене людиною; обвинувачений помер, за винятком випадків, коли провадження необхідне для реабілітації померлого; рішення було винесене за тим самим звинуваченням, що набрало законної сили, або ухвалою суду про припинення кримінального провадження за тим самим звинуваченням; потерпілий або їх представник відмовився від звинувачення у порушенні кримінального провадження у формі приватного обвинувачення; у зв'язку із звільненням особи від кримінальної відповідальності; якщо прокурор відмовився підтримати обвинувачення, а потерпіла сторона, його представник або законний представник відмовився підтримати обвинувачення самостійно;

- 3) повернути прокурору обвинувальний акт, заяву про застосування примусових заходів виховного характеру або прохання про застосування медичних примусових заходів, якщо вони не відповідають вимогам ст. 291 та 292 ЦПК. Рішення про повернення обвинувального висновку, заява про застосування примусових заходів освітнього або медичного характеру можуть бути оскаржені;
- 4) направити обвинувальний акт, заяву про застосування примусових заходів виховного характеру або заяву про застосування примусових заходів медичного характеру до компетентного суду з метою визначення підсудності у разі компетенції кримінального провадження. Учасники судового провадження повідомляються про дату та місце розгляду подання або клопотання про перенесення кримінального провадження з одного суду в інший, але недоступ до них не перешкоджає розгляду справи;
- 5) зупинення підготовчого провадження (ст. 335 ЦПК). Якщо обвинувачений ухиляється від суду або страждає на психічну хворобу чи іншу тривалу хворобу, яка виключає його участь у провадженні, суддя зупиняє підготовче провадження щодо обвинуваченого доти, поки його не обшукують чи не відновлять, і продовжує підготовче провадження проти інших обвинувачених. декілька людей. Розшук обвинуваченого, який ухилився від суду, оголошує рішення суду, організацію якого доручає слідчий, прокурор;
- б) призначення судового засідання на підставі обвинувального висновку, заяви про застосування примусових заходів виховного характеру або прохання про застосування медичних примусових заходів [2, с. 34].

Підготовка до судового розгляду, суд має:

- 1) визначає дату та місце проведення судового огляду;
- 2) з'являється у відкритому чи закритому судовому засіданні необхідність здійснення судового розгляду;
- 3) розглядає клопотання учасників судового провадження про: витребування речей чи документів.

Порядок проведення підготовчого слухання: вирішення питання про можливість призначення до слухання. Після виконання вищезазначених вимог голова пояснює учасникам провадження свою думку щодо можливості призначення справи по суті; підготовчі заходи до слухання. Визначаючи процесуальну можливість призначення до кримінального судочинства, суд приймає рішення щодо процесуальних та організаційних питань.

Роблячи висновок з такого нормативного припису, можна сказати, що надання учасниками їхніх аргументів у кримінальному провадженні, імовірно тільки на етапі розгляду по суті, що починається з відкриття судового засідання (ст. 342 КПК України). При розв'язанні судом проблем в підготовчому судовому провадженні, прокурор, захисник або учасники справи можуть заявити клопотання про можливість виклику деяких осіб (свідків, експертів та спеціалістів та інших) до суду для допиту, що може зіграти в подальшому значну роль, а також витребування певних речей чи документів (ч. 2 ст. 315 КПК України) [35, с. 276].

На підготовчому засіданні суд за клопотанням учасників провадження має право обрати, змінити або скасувати заходи, що забезпечують кримінальне провадження, включаючи запобіжний захід тримання під вартою, обраний щодо обвинуваченого. Розглядаючи такі клопотання, суд дотримується норм, передбачених розділом II КПК України. За відсутності таких клопотань сторін, застосування заходів щодо забезпечення кримінального провадження продовжиться.

Вирішуючи питання про призначення справи по суті, суддя також має з'ясувати в подальшому такі питання:

- 1) призначення захисника у випадках, коли його участь у справі є обов'язковою;
- 2) про визнання особи законним представником обвинуваченого, потерпілої сторони, цивільного відповідача, потерпілої сторони, позивача,

обвинуваченого, якщо рішення не було винесено в ході підготовчого провадження;

3) про визнання потерпілої сторони цивільним позивачем, якщо позов не був порушений в ході розслідування у справі;

4) перелік осіб, яких слід викликати до суду;

5) про заходи забезпечення цивільного позову;

6) викликати перекладача, якщо це необхідно;

7) про неприпустимість доказів.

З упевненістю можемо зазначити, що судовий розгляд – це стадія кримінального провадження, у якій беруть участь відповідні сторони процесу та здійснюють дослідження обставин кримінального провадження.

Стадія судового розгляду передбачається низкою ознак: 1) судовий процес та його врегулювання є, по суті, єдиним способом здійснення кримінального правосуддя; 2) є основною та визначальною стадією кримінального провадження; 3) на цьому етапі розкриваються всі норми кримінального процесу; 4) в ньому, крім процесуальних заходів, передбачених у підготовчому провадженні, застосовуються пізнавальні заходи – слухання справи, тощо.

Стадія судового розгляду має кримінальне та процесуальне значення. Кримінальне значення цієї стадії полягає в тому, що вона полягає в рішенні суду; - констатує відсутність кримінально-правових відносин між обвинуваченим та державою - у разі виправдання; - проводиться остаточна класифікація суспільно небезпечного діяння та встановлюється той факт, що його вчинила конкретна особа, застосовуються штрафні санкції - у разі засудження, або ПЗМХ чи ПЗВХ - у разі прийняття відповідного рішення. Суд не може примушувати когось давати покази або свідчення, які можуть викликати підозру або звинувачення у злочині, скоєному його родичами або членами сім'ї. Суд обов'язково має надати пояснення обвинуваченому права та обов'язки, на які він має право, та

забезпечити право на кваліфіковану правову допомогу, обрану ним або призначеним захисником. Реалізуючи принцип змагальності, суд, зберігаючи об'єктивність та неупередженість, створює необхідні умови для здійснення сторонами своїх процесуальних прав та процесуальних обов'язків [19, с. 34]. При цьому суд у кримінальному провадженні вирішує лише ті питання, які були розглянуті сторонами та передані КПК України до його компетенції. Під час судового розгляду будь-який процесуальний крок або рішення повинні бути прийняті або прийняті протягом розумного строку, який повинен забезпечити суд.

Судове провадження ведеться державною мовою. Водночас суд надає учасникам кримінальних проваджень, які не знають або погано знають державну мову, право давати свідчення, подавати клопотання та скарги, виступати в суді рідною мовою або іншою мовою, користуючись послугами перекладача. Проводячи слухання, суд повинен спочатку керуватися верховенством права, згідно з яким особа, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість держави з урахуванням практики Європейського суду з прав людини [15]. У процесі кримінального провадження суд зобов'язаний неухильно дотримуватися вимог Конституції України, КПК України, міжнародних договорів України, затверджених Верховною Радою України, та вимог інших правових актів (ст. 9 КПК України). Суд повинен забезпечити реалізацію принципу рівності учасників кримінального провадження перед законом, поваги їхньої людської гідності, недоторканності права на свободу та особисту безпеку, забезпечення недоторканності нерухомого майна чи іншого майна, конфіденційності спілкування, конфіденційності та приватної власності. Під час судового розгляду суд повинен поважати та дотримуватись принципу презумпції невинуватості, а тому поведження з особою, яка не була визнана винною у вчиненні злочину за вироком, який набрав законної сили, повинно відповідати поведженню з невинною особою.

Обов'язкова участь сторін кримінального провадження (ч. 2 ст. 318 КПК України) – загальне положення судового розгляду, змістом судового розгляду є недопущення відсутності сторін обвинувачення та захисту, що у протилежному випадку створює перепони для реалізації засад змагальності. У цьому випадку виконання відповідної процесуальної функції змушений був би покласти на себе суд, що є не допустимим. Єдиний, передбачений у процесуальному законі випадок, коли судовий розгляд може відбутися без обвинуваченого і його захисника (сторони захисту), – це спрощене провадження з розгляду обвинувального акту щодо вчинення кримінального проступку, передбачене ч. 1 ст. 381 КПК України) [15]. Закон не передбачає винятків, які дозволять проводити судовий розгляд без обвинуваченого. Якщо прокурор відмовляється пред'явити звинувачення, останнього "забирає" потерпілий, який має всі права на переслідування. Відмова як прокурора, так і потерпілого від обвинувачення означає, що "кримінального провадження" не існує, а тому кримінальне провадження закрито. Прокурора, якого позбавили можливості брати участь у судовому засіданні, замінює інший. Законодавець передбачає певні правові наслідки неявки сторін та інших учасників у судові засідання (статті 323-327 КПК України). Такі наслідки включають перенесення слухання; проведення його без учасника, який не з'явився; накладення штрафу тощо. Безперервність судового розгляду (ст. 322 КПК України) - загальне положення, згідно з яким судді, розглядають кримінальну справу, повинні приймати рішення по суті на основі цілісного уявлення про всі обставини справи, не відволікаючи уваги від інших справ [5, с. 286]. Слухання проводяться постійно, за винятком періодів відпочинку. Це положення, а також незмінність складу суду покликане забезпечити реалізацію принципу негайного вивчення обставин кримінальної справи. Різниця між ними полягає в тому, що послідовність складу забезпечує постійне, безпосереднє сприйняття обставин справи, а безперервність - відволікання суддів від інших справ (кримінальних чи цивільних). Кримінальне

провадження у суді першої інстанції за правопорушення, що караються позбавленням волі на строк більше десяти років, проводиться спільно судом, що складається з трьох професійних суддів. Крім того, кримінальне провадження у суді першої інстанції за злочини, які караються довічним позбавленням волі, проводиться спільно судом з трьох професійних суддів, а на вимогу обвинуваченого - присяжними у складі двох професійних суддів та трьох присяжних. Суд не уповноважений відкладати кримінальну справу лише тому, що вона повинна бути розглянута в іншій справі. Відкладення слухання через об'єктивні обставини (неявка сторони чи інших учасників кримінального провадження; підготовка захисту відповідача проти внесення змін або додаткових звинувачень тощо - частина 2 статті 322 КПК України) не вважається порушенням безперервності судового розгляду. Кримінальне провадження у суді відкрите. Суд може прийняти рішення про ведення кримінального провадження у закритому засіданні протягом усього судового провадження або в окремій його частині лише у таких випадках: 1) якщо обвинувачений є неповнолітнім; 2) розгляд справи про злочин проти статевої свободи та статевої недоторканості особи; 3) необхідність запобігати розголошенню інформації про особисте та сімейне життя або обставини, що шкодять людській гідності; 4) якщо проведення відкритого провадження може призвести до розголошення таємниці, що охороняється законом; 5) необхідність забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні. Судове засідання, на відміну від підготовчого та судового провадження в ході підготовчого провадження, допускає присутність не тільки учасників кримінального провадження, але й інших осіб (громадськості, преси) [29, с. 8].

Судове засідання відбувається за обов'язкової участі сторін. Потерпілого та інших учасників кримінального провадження викликають на судове засідання (розділ 318 ч. 2 КПК України). Відповідно до ст. 323 КПК України, якщо обвинувачений, який не був тимчасово заарештований, не з'явився до суду, суд

відкладає розгляд справи, призначає дату нового судового розгляду та вживає заходів для забезпечення його прибуття до суду. Якщо захисник або прокурор не з'являються на судове засідання у кримінальному провадженні, в якому участь захисника є обов'язковою, суд відкладає слухання, призначає дату, час і місце наступного засідання та вживає заходів для явки на наступне засідання. У той же час у разі неповажної причини неявки в судове засідання, суд порушує питання про відповідальність прокурора або адвоката, які не з'явилися до органів, уповноважених законом притягнути їх до дисциплінарної відповідальності. Якщо викликана потерпіла сторона, належним чином повідомлена про дату, час і місце розгляду справи, не з'являється на засідання, суд, заслухавши думку учасників судового провадження, приймає рішення про хід розгляду справи без потерпілої сторони залежно від того, чи можливо встановити всі обставини під час розгляду справи, або про його перенесення. Наслідком неявки цивільного позивача до засідання цивільного суду є залишення цивільного позову без розгляду. Хоча цивільний позов може бути розглянутий у відсутності цивільного позивача, якщо він подав заяву про позов у його відсутність або якщо відповідач повністю визнав позов. Якщо цивільний відповідач без супроводу або його представник не з'явився у судово засідання, суд, заслухавши думку учасників судового провадження, вирішує, чи можна встановити обставини, пов'язані з цивільним позовом, за відсутності цих осіб, провести судово засідання без них або відкласти його.

1.2 Межі судового розгляду

Відповідно до ст. 337 КПК судовий розгляд проводиться лише щодо особи, якій висунуте обвинувачення, і лише в межах висунутого обвинувачення відповідно до обвинувального акта. Водночас, в окремих випадках межі судового розгляду можуть бути змінені [15]:

1. З метою забезпечення справедливого судового розгляду та захисту прав людини та основних свобод суд має право лише частково вийти за межі звинувачень, викладених в обвинувальному висновку, та перекваліфікувати правопорушення, якщо це покращує становище особи, яка перебуває у кримінальному провадженні.

2. З метою зміни юридичної кваліфікації та обсягу звинувачення прокурор має право змінити обвинувачення, якщо під час судового розгляду будуть встановлені нові факти злочину, в якому обвинувачуваний звинувачується. Якщо обвинувальний акт із зміненим обвинувальним актом порушує питання про застосування українського Закону про кримінальну відповідальність, який передбачає відповідальність за менш тяжкий злочин або зменшення звинувачення, головуючий суддя повинен пояснити потерпілому право підтримувати звинувачення чи ні. Суд повинен пояснити обвинуваченому, що вони захищатимуться в суді проти нового звинувачення, а потім відкласти слухання принаймні на сім днів, щоб дати обвинуваченому та його адвокату можливість підготуватися до захисту щодо нового обвинувачення [26, с. 34].

3. У разі отримання інформації про можливе вчинення обвинуваченим іншого забороненого діяння, щодо якого не було висунуто обвинувальний акт і яке тісно пов'язане з попереднім, і розглянути їх окремо неможливо, прокурор після узгодження відповідних процесуальних документів з керівником прокуратури, має право звернутися до суду з обґрунтованим клопотанням про розгляд додаткового обвинувального акта в тому самому провадженні разом із початковим обвинуваченням. У разі задоволення такого клопотання прокурора суд зобов'язаний відкласти слухання на час, необхідний для підготовки до захисту від додаткових звинувачень та виконання вимог прокурора. При повідомленні особи про підозру та в зверненні прокурора до суду з обвинувальним висновком: заява про застосування примусових заходів освітнього або медичного характеру, але не довше, ніж протягом чотирнадцяти

днів. Засідання може бути відкладено судом на вимогу сторони захисту, якщо обсяг або складність нового твердження вимагає більше часу для підготовки до захисту (статті 276-278, 290-293 КПК) [27, с. 78].

4. Якщо в результаті слухання прокурор переконується, що обвинувачення проти особи не підтверджено, після узгодження відповідних процесуальних документів з керівником прокуратури, в якій вона працює, він повинен відхилити звинувачення та вказати у доданому рішенні причини відмови. до матеріалів кримінального провадження. У разі відмови прокурора підтримати обвинувачення в суді, голова пояснює потерпілій стороні право підтримувати обвинувачення в суді або ні. Якщо потерпіла сторона погоджується підтримати обвинувачення в суді, голова надає потерпілій стороні час, необхідний для підготовки до судового розгляду. Потерпілі, які погодились підтримати обвинувачення в суді, мають усі права на переслідування під час судового розгляду. У такому випадку кримінальне переслідування обвинувального висновку набуває приватного статусу і ведеться як приватне обвинувачення. У такому випадку неодноразове неявка в судове засідання потерпілої сторони, яку було викликано спеціально, без поважних причин або без зазначення причин неявки, дорівнює відмові в явці та призводить до припинення кримінального провадження за обвинуваченням [25, с. 164].

У такому випадку, якщо керівник прокуратури, вищестоящий прокурор відмовляється узгодити обвинувальний акт із зміненим обвинуваченням, клопотанням про додаткове обвинувачення або рішенням про відмову від обвинувачення, Суддя відсторонює прокурора, який порушив справу, та бере участь у цьому в якості прокурора або доручає участь. інший прокурор. У цьому випадку судовий розгляд проходить у загальному порядку [24, с. 145].

Слід зазначити, що судові провадження можуть бути об'єднані в одне провадження або розділені на окремі провадження за рішенням суду, що розглядається, відповідно до принципів, передбачених ст. 217 КПК. У той же час,

якщо обвинувачений ухиляється від суду або страждає психічною хворобою або іншою серйозною хворобою, яка заважає йому брати участь у провадженні, суд зупиняє провадження проти обвинуваченого до моменту проведення обшуку або відновлення та продовження провадження проти іншого обвинуваченого, якщо воно здійснюється стосовно кількох осіб.

1.3 Процедура судового розгляду та судові рішення.

«Кримінально-процесуальний закон, практика і теорія виділяють декілька структурних елементів судового розгляду - частин, які об'єднують окремі процесуальні дії в певні групи з чітко окресленим змістом:

- 1) підготовче судове засідання;
- 2) судовий розгляд;
- 3) судові дебати;
- 4) останнє слово обвинуваченого;
- 5) постановлення і проголошення судового рішення» [4, с. 209].

Ці частини має конкретні цілі та завдання. Однак, будучи пов'язаними та взаємозалежними один з одним, вони зрештою функціонують правильно.

Суд приймає рішення, яке досягає мети кримінального провадження, а саме: захист особи, суспільства та держави від злочинів, захист прав та законних інтересів учасників кримінального провадження та забезпечення своєчасного, повного та неупередженого розслідування. хто вчинив злочин, був притягнутий до кримінальної відповідальності, жодна невинна особа не була обвинувачена чи засуджена, і жодна особа не зазнавала невинного процесуального примусу [17, с. 14].

Встановлений порядок нормами має такий зміст:

1) вихід суду для винесення рішення (КПК ст. 366). Після останнього слова обвинуваченого суд негайно видаляється в нарадчу кімнату для прийняття рішення, після чого виходить до зали суду де голова повідомляє присутнім про

рішення справи. Виносячи ухвалу суду, дискусійна палата повинна зберігати таємницю, що включає такі положення (ст. 367 КПК): - ніхто не має права перебувати в залі розгляду за межами суду першої інстанції; - суд має право перервати засідання лише для відпочинку, коли настає нічний час; - під час перерви судді не можуть спілкуватися з особами, які брали участь у кримінальному провадженні; - Головуючий суддя та судді, які входять до складу суду не можуть розповідати чи натякати про те, яке вони приймуть рішення в залі засідань.

Види судових рішень:

1. Судове рішення, у якому суд вирішує обвинувачення по суті, викладається у формі вироку.
2. Судове рішення, у якому суд вирішує інші питання, викладається у формі ухвали [8, с. 59].

Виправдувальний вирок може бути ухвалений у разі, якщо не доведено, наступних обставин: 1) вчинено кримінальне правопорушення, в якому обвинувачується особа; 2) це кримінальне правопорушення вчинене обвинуваченим; 3) в діянні обвинуваченого є склад кримінального правопорушення; 4) встановлена відсутність події кримінального правопорушення; 5) встановлена відсутність в діянні складу кримінального правопорушення [7, с. 12].

Обвинувальний вирок ухвалюється у разі, якщо обвинувачений визнається винуватим у вчиненні кримінального правопорушення. Суд ухвалює обвинувальний вирок з: - призначенням покарання; - звільненням від покарання у випадках, передбачених законом України про кримінальну відповідальність; - застосуванням інших заходів, передбачених законом України про кримінальну відповідальність [9, с. 130].

За загальним правилом вирок суду складеться зі вступної та резолютивної частин: «(1. дата та місце його ухвалення; 2. назва та склад суду, секретар судового засідання тощо)» та резолютивної частини (саме рішення суду).

Стаття Закону України про кримінальну відповідальність, яка передбачає відповідальність за правопорушення, за яке обвинуваченого визнано винним; докази, що підтверджують обставини, встановлені судом, а також причини не врахування деяких доказів; причини зміни винуватості, підстави для визнання частини висновку необґрунтованим, якщо суд виніс рішення щодо такого рішення; обставини, що пом'якшують або обтяжують покарання; підстави для задоволення або відмови у цивільному позові, залишення його без розгляду; обґрунтування інших рішень з питань, що вирішуються судом при винесенні рішення, та положень закону, яких суд дотримувався [23, с. 76].

- процедура отримання копії судового рішення та іншої інформації.

Рішення суду оголошується відразу після виходу суду із нарадчої кімнати в залі для проведення судових засідань [32, с. 28]. Голова суду пояснює зміст рішення, процедуру та дату його оскарження. Після оголошення вироку голова роз'яснює обвинуваченому, захиснику, його законному представнику, потерпілому, його адвокату право подати заяву про помилування, право читати журнал судового розгляду та подавати письмові коментарі щодо цього. Копія судового рішення доставляється обвинуваченому одразу після його оголошення.

3) звільнення обвинуваченого з тримання під вартою (ст. 377 КПК України). Якщо обвинуваченого затримано, суд звільнить його із-під варти в залі суду після виправдання обвинуваченого; звільнення від відбування покарання; засудження до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі; засудження без вироку [21, с. 78].

4) роз'яснення судового рішення (ст. 380 КПК).

Якщо рішення суду незрозуміле, суд, який його ухвалив, на вимогу сторони у справі або органу, що виконує рішення, пояснює рішення, не

змінюючи його змісту. Суд розглядає клопотання про роз'яснення судового рішення протягом десяти днів, повідомляючи особу, яка вимагала роз'яснення судового рішення, та учасників судового розгляду.

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

Кримінально-процесуальний кодекс України встановлює порядок ведення судового провадження, який повністю відповідає Європейському законодавству у відповідності до згідно з якого кожна людина та громадянин має право на справедливий та публічний розгляд справи в розумний строк незалежним та неупередженим судом, створеним та сформованим законом, з метою зазначення характеру кримінального обвинувачення проти нього.

Застосування нового процесуального закону на практиці виявило низку проблем, насамперед відсутність досвіду прокурора, сторони захисту та суду у застосуванні положень КПК України, відсутність єдиних стандартів судових рішень та кримінального процесу. Судді повинні суворо дотримуватися конституційних принципів справедливості та загальних принципів кримінального процесу, таких як верховенство права, законність, презумпція невинуватості та вини, змагальність, безпосереднє дослідження доказів, майна та документів, наявність та розумні терміни, беручи до уваги міжнародну юриспруденцію та узагальнення. Вищий спеціалізований суд України з цивільних та кримінальних справ.

Комплексне та об'єктивне вивчення всіх обставин справи сприяє визнанню судом таких принципів кримінального процесу, як прямі докази, усне та змагальне провадження, оптимальна система правовідносин учасників судового розгляду, рівність учасників у дослідженні доказів, максимальна концентрація гарантій справедливості. спроба.

Суд повинен зайняти найактивнішу позицію при вивченні всіх обставин справи, ретельно аналізуючи факти та представлені докази, не покладаючись на висновки слідчого.

РОЗДІЛ 2. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПОРЯДКУ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

2.1. Спрощений порядок судового розгляду кримінальних проваджень щодо кримінальних проступків.

Однією із принципів новел Кримінального процесуального кодексу України 2012 року (далі – КПК) стала диференціація кримінального провадження щодо злочинів та щодо кримінальних проступків. Ці новели мають за мету забезпечити «ефективний та оперативний розгляд кримінальних справ», що, в свою чергу, досягається за рахунок спрощення процедури кримінального провадження щодо кримінальних проступків, а саме: 1) спрощення досудового розслідування кримінальних проступків (дізнання): а) обмеження щодо застосування окремих запобіжних заходів до осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального проступку [12, с. 99].

За клопотанням прокурора або слідчого, погодженого з прокурором, суд має право розглянути обвинувальний акт про правопорушення без судового розгляду за відсутності учасників провадження, якщо обвинувачений у особі захисника однозначно визнав свою провину. вивчити обставини та дати згоду на перевірку обвинувального висновку у разі його відсутності, і потерпіла сторона не заперечує проти цієї експертизи.

Спрощене кримінальне провадження ведеться відповідно до загальних правил судочинства, передбачених цим Кодексом, з урахуванням положень цього розділу.

За своєю етимологічною сутністю термін "злочин" означає діяння, яке "порушує" норми кримінального законодавства, норм процесу та загальновизнаного порядку. Злочином може бути злочин або необережність, які порушують правові відносини з громадськістю, але несуть незначну суспільну загрозу, навіть якщо порівнювати їх з менш серйозним правопорушенням [36, ст. 167].

Підставою для розгляду обвинувального акта про вчинення кримінального проступку є клопотання слідчого, погодженого з прокурором, або клопотання самого прокурора. Обвинувальний акт щодо вчинення кримінального проступку може бути розглянутий в судовому засіданні за відсутності учасників судового провадження на розсуд суду [31, с. 230]. Для цього ч. 1 ст. 381 КПК передбачає такі вимоги: 1) обвинувачений, який був представлений захисником, беззаперечно визнав свою винуватість; 2) він не оспорує встановлені досудовим розслідуванням обставини; 3) згоден з розглядом обвинувального акта за його відсутності.

В силу абсолютної заборони, яка за волею законодавця повністю виключає дію раніше встановлених умов, при яких слухання в судовому засіданні можливе за відсутності учасників провадження. Отже, якщо потерпіла сторона заперечує проти такого слухання, суд повинен призначити слухання обвинувального вироку та викликати учасників кримінального провадження, якщо він визнає це необхідним. Більше того, ця версія, як альтернатива, передбачена ч. 3 ст. 382 ЦПК.

Спрощене провадження у справах про правопорушення ведеться відповідно до загальних принципів судочинства, викладених у главі 29 Кримінально-процесуального кодексу, з урахуванням положень глави 30, абз. 1 КПК України.

Проаналізувавши особливість спрощеної процедури можна зробити такий висновок, якщо дотримуватись вимог складання обвинувального акта, то суд зобов'язаний його розглянути, адже те, що в статті передбачено, що «суд має право» прийняти даний обвинувальний акт на розгляд, не закріплює водночас вимог, за якими суд може відмовити в прийнятті такого клопотання прокурора, що робить це право нічим не закріпленим [34, с. 106].

Отже, можна стверджувати, що вітчизняний кримінальний процесуальний закон не надає суду ніяких повноважень щодо задоволення чи

незадоволення клопотання про розгляд обвинувального акта в спрощеному провадженні.

2.2. Скорочений порядок судового розгляду при недоцільності дослідження обставин кримінального провадження, які ніким не оспорюються.

У ст. 2 КПК України визначено, що завданням кримінального провадження, серед якого, є забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура [15]. Кримінальне процесуальне законодавство України передбачає відповідні засоби реалізації зазначеного завдання, зокрема, так званий спрощений порядок судового розгляду, передбачений ч. 3 ст. 349 КПК України, який має відповідні переваги та недоліки. Спрощена процедура судового перегляду, передбачена ч. 3 ст. 349 КПК України, що має відповідні переваги та недоліки. Тому участь прокурора у спрощеній процедурі судового перегляду кримінального провадження є вирішальним у механізмі виконання цих завдань, що міститься у ст. 2 КПК України, зокрема у кримінальному провадженні щодо злочинів у сфері торгівлі наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх аналогами або прекурсорами, тобто наркозлочинами. Незважаючи на актуальність цього питання, на науковому рівні застосування положень ч. 3 ст. 349 КПК України у кримінальному провадженні щодо злочинів, пов'язаних із наркотиками, залишається взагалі незвіданою темою, про що свідчить відсутність наукових досягнень щодо цієї сфери діяльності.

Судовий розгляд за кримінальним провадженням у сфері правопорушень у сфері торгівлі наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх

аналогами або прекурсорами здійснюється у загальному порядку, зазначеному в розділі IV «Судове провадження у суді першої інстанції» КПК України. Відповідно до ст. 342 КПК України, судовий розгляд розпочинається з відкриття засідання головою суду та оголошення кримінального провадження. Секретар інформує суд, хто з учасників судового провадження з'явився, встановлює їх особу, перевіряє довіреності та паспорта, з'ясовує, хто не прийшов і з яких причин, якщо це відомо. Надалі всі інші вимоги, викладені у пункті 3 "Судового провадження" глави 28 "Судовий розгляд" КПК України, виконуються в загальному порядку, що свідчить про те, що в ході судового розгляду за цією категорією злочинів, не відбулося суттєвих змін. Після оголошення обвинувального акта головуючий суддя визначає особу обвинуваченим, встановлює його анкетні дані, пояснює суть звинувачення та запитує, чи зрозуміло йому, чи визнає він свою провину та чи хоче давати покази (частина 1 статті 348 КПК України).

Відповідно до ч. 1 ст. 349 КПК України після виконання зазначених етапів головуючий по справі суддя з'ясовує думки учасників провадження щодо того, які докази необхідно дослідити та порядок їх дослідження. Це питання в контексті кримінального провадження за злочини у сфері торгівлі наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх аналогами або прекурсорами вимагає більшої уваги з боку прокурора, оскільки деякі злочини у цій галузі є серйозними, і тому процес доказування вини буде залежати від доказів, з яких він буде представлений та досліджений у суд. Це також пов'язано з тим, що відповідно до ч. 3 ст. 349 КПК України, суд має право, якщо учасники провадження проти цього не заперечують, вважає безглуздим досліджувати докази за обставин, які ніхто не допитує. При цьому суд зобов'язаний з'ясувати у зазначених осіб наступне: 1) чи правильно розуміють зміст вказаних обставин; 2) чи не має сумнівів у добровільності їх позиції; 3) роз'яснює їм, що у випадку застосування положень, визначених ч. 3 ст. 349 КПК України, вони будуть

позбавлені права оскаржувати ці обставини в апеляційному порядку. У кожному конкретному випадку кримінального провадження з цього приводу прокурор має право, якщо інші учасники не заперечують проти цього, запитати про недоцільність дослідження доказів щодо обставин, які ніхто не допитує. Прокурору слід пам'ятати, що перед тим, як зайняти позицію в суді щодо ведення справи у порядку, визначеному ч. 3 ст. 349 КПК України має переконатись, що обвинувачений: 1) однозначно визнав вину у вчиненні злочину у сфері торгівлі наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх аналогами або прекурсорами; 2) бажає дати свідчення про обставини, зазначені в обвинувальному висновку; 3) показання, дані обвинуваченому, за своїм змістом відповідають обставинам, зазначеним в обвинувальному висновку за вчинення злочину. Тоді суд повинен переконатись, що обвинувачений не заперечує проти розгляду кримінального провадження за (ч. 3 ст. 349 КПК України), а наслідки його застосування очевидні та не потребують додаткових пояснень. Порядок їх дослідження визначається індивідуально, залежно від особливостей відповідного кримінального провадження й тактики доказування прокурора. Визначаючи обсяг доказів, прокурор повинен повністю назвати докази, що підлягають дослідженню, із зазначенням обов'язкових даних (заголовок документа, можливий номер, дата створення, резюме тощо), уникаючи загальноприйнятих імен. Перша обставина, яка є обґрунтованою підставою для застосування даної процедури кримінального провадження - обвинувачений та інші учасники судового розгляду погодились з тим, що немає необхідності досліджувати докази щодо фактів справи, які ніхто не оспорує. Ще однією обставиною, яка також має ключове значення, є правильне розуміння змісту цих обставин вищезазначеними учасниками судового розгляду, а також встановлення того, що немає сумнівів щодо добровільності та справжності їхніх позицій. Відсутність хоча б однієї з цих обставин перешкоджає застосуванню положень ч. 3 ст. 349 КПК України та судовий розгляд у спрощеному порядку. Якщо вищезазначене буде з'ясовано та

підтверджено, суд вважає недоцільним заслуховувати свідків, досліджувати всі документи, зібрані в ході підготовчого провадження, та визнавати можливість обмеження допиту обвинуваченого, ознайомлення з матеріалами, що вказують особу обвинуваченого та матеріали, необхідні для вирішення питання, передбаченого (ст. 368 КПК України).

Спрощена процедура розгляду злочинів у цьому відношенні значно полегшує прокурору виконання конституційної функції прокуратури в суді. Тим не менше, прокурор повинен бути обережним та перевіряти в кожній справі в ході кримінального провадження за злочини, пов'язані з наркотиками, наявність вищезазначених обов'язкових обставин застосування положень ч. 3 ст. 349 КПК України, щоб не порушувати права обвинуваченого, що в подальшому призведе до оскарження рішення суду [16, с. 34]. Якщо обвинувачений не визнає вчинення злочину у сфері торгівлі наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх аналогами або прекурсорами, прокурор повинен забезпечити повне вивчення доказів, а саме: допит обвинуваченого, свідків або, можливо, потерпілого. кримінальне провадження передбачає його існування; експертиза експертних висновків, протоколів процесуальної діяльності, матеріалів аудіо-відеозапису; докази; характеризують матеріали. Відповідно до ч. 3 ст. 349 КПК України суд має право, якщо учасники провадження не заперечують проти цього, вважають безглуздим дослідження доказів за обставин, які ніким не допитуються. Однак цей стандарт не звільняє суд від обов'язку встановлювати обставини, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, як зазначено у ст. 91 КПК України. Тобто законодавець зобов'язує суд встановити всі обставини, що мають значення для кримінального провадження, а ст. 349 ЦПК України визначено лише обсяг та порядок дослідження доказів з метою підтвердження цих обставин [13, с. 67].

Отже, застосовуючи положення ч. 3 ст. 349 КПК України у кримінальному провадженні, що стосується злочинів, пов'язаних із наркотиками,

прокурор повинен звернути увагу на такі обставини: 2) правильне розуміння змісту цих обставин вищезазначеними учасниками провадження, а також заяву про відсутність сумнівів щодо добровільності та справжності їх позицій; 3) якщо обвинувачений не визнає вчинення злочину в частині незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, прокурор забезпечує повне вивчення доказів.

2.3. Особливі порядки кримінального провадження на підставі угод.

«Угоди в кримінальному провадженні - це інститут кримінального процесу, спрямований на скорочення та спрощення процедури розгляду кримінальних проваджень, зменшення строків перебування осіб під вартою, заощадження ресурсів та часу, що витрачаються на розгляд кримінального провадження, а також позасудове вирішення конфліктних ситуацій, зменшення навантаження на органи досудового розслідування та суд (суддю)» [8, с. 245].

У відповідності до положень ст. 468 КПК України виділяють наступні види угод :

1) про примирення між потерпілим та підозрюваним, обвинуваченим (далі - угода про примирення);

2) між прокурором та підозрюваним, обвинуваченим про визнання винуватості (далі - угода про визнання винуватості) [31, ст. 230].

Так, «угода про примирення - це добровільна угода між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим, в якій узгоджуються умови відповідальності підозрюваного або обвинуваченого за умови вчинення ним дій, спрямованих на відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також дій не пов'язаних з відшкодуванням шкоди, які підозрюваний чи обвинувачений зобов'язані вчинити на користь потерпілого» [14, с. 90].

Угода про покарання - це добровільна угода між прокурором та підозрюваним або обвинуваченим, в якій сторони домовляються про умови

відповідальності підозрюваного або обвинуваченого залежно від його дій після закінчення кримінального провадження або після подання письмового повідомлення про підозру у співпраці у кримінальному провадженні.

Основною метою цих договорів є забезпечення принципу процесуальної економії, а саме: процедурне спрощення кримінального провадження, зменшення часу підготовчого слідства та суду (судді), витрат на провадження, а також задоволення інтересів сторін, таких як забезпечення потерпілого та повне відшкодування завданої шкоди, а також у випадку обвинуваченого - звільнення від покарання, уникаючи невизначеності щодо призначення вироку в суді, в деяких випадках застосовуючи альтернативне покарання або його пом'якшення.

Таким чином, за умови неухильного дотримання прав сторін та загальних принципів кримінального судочинства, угоди можуть бути досить ефективно та навмисно використані в кримінальному процесі в Україні.

Мирова угода може бути укладена з ініціативи потерпілої сторони, підозрюваного чи обвинуваченого. Домовленості про врегулювання можуть здійснюватися самостійно потерпілою стороною та підозрюваною або обвинуваченою особою, захисником та представником або за допомогою іншої особи, домовленої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора чи судді).

Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо:

- кримінальних проступків;
- злочинів невеликої чи середньої тяжкості;
- у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення (ч. 3 ст. 469 КПК України) [37, с. 56].

Неприпустимо укладання мирової угоди у кримінальному провадженні проти уповноваженої юридичної особи, яка вчинила злочин, у зв'язку з яким триває провадження проти юридичної особи.

Слідчий та прокурор зобов'язані повідомити підозрюваного та потерпілого про своє право на примирення, пояснити механізм його здійснення та не перешкоджати укладенню мирової угоди.

Мирова угода визначає сторони, зміст підозри чи звинувачення та їх юридичну кваліфікацію у зв'язку з кримінальним провадженням, розмір шкоди, заподіяної злочином, строк компенсації або перелік видів діяльності, не пов'язаних із компенсацією підозрюваного чи обвинуваченого. зобов'язані взяти на себе обов'язок перед потерпілою стороною, термін їх вчинення, погоджене стягнення та згода сторін на призначення або покарання та звільнення від судового розгляду, наслідки укладення та затвердження договору, наслідки невиконання.

Угода про визнання винуватості може бути укладена з ініціативи прокурора так і підозрюваного або обвинуваченого, у провадженні щодо:

- кримінальних проступків,
- злочинів невеликої чи середньої тяжкості, тяжких злочинів, внаслідок яких шкода завдана лише державним чи суспільним інтересам [30, с. 59].

У відповідності до ч. 4 ст. 469 КПК України укладення угоди про визнання винуватості у кримінальному провадженні щодо уповноваженої особи юридичної особи, яка вчинила злочин, через що, здійснюється кримінальне провадження відносно юридичної особи та кримінальне провадження, в якому приймає участь потерпілий, вважається не можливим [15].

За загальним правилом при можливості вирішення питання укладення угоди прокурор зобов'язаний врахувати обставини, які виникають: - ступінь та характер сприяння підозрюваного чи обвинуваченого у проведенні кримінального провадження щодо нього або інших осіб; - характер і тяжкість обвинувачення (підозри); - наявність суспільного інтересу в забезпеченні швидшого досудового розслідування і судового провадження, викритті більшої кількості кримінальних правопорушень [8, с. 71].

В угоді про визнання винуватості вбачаються її сторони, винесення або вручення підозри та обвинувачення, а також правова кваліфікація, значні для даного кримінального провадження причин, визнання вчинення злочину та визнання своєї вини у вчиненні кримінального правопорушення, права та обов'язки підозрюваного, обвинуваченого щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою (якщо мали місце відповідні домовленості), погоджене покарання та згода обвинуваченого та підозрюваного на призначення покарання та звільнення від його відбування з випробуванням, наслідки укладення та затвердження угоди [31, с. 96].

Загальний порядок судового розгляду за договором:

- угода про примирення або визнання вини може бути укладена у будь-який час після повідомлення особи про підозру до того, як суд увійде до зали суду для винесення рішення;

- якщо в ході підготовчого провадження досягнуто згоди, обвинувальний акт із підписаною сторонами угодою негайно передається до суду;

- прокурор має право відкласти обвинувальний акт за угодою, підписаною сторонами, до отримання висновку експерта або завершення інших слідчих дій, необхідних для збору та консолідації доказів, які можуть бути втрачені з часом або які не можуть бути здійснені пізніше без суттєвої шкоди їх результату в разі відмова у затвердженні договору судом;

- експертиза договору проводиться судом на підготовчому засіданні з обов'язковою участю сторін угоди з повідомленням інших учасників провадження;

- якщо досягнуто згоди в ході судового розгляду, суд негайно зупиняє провадження та приступає до розгляду угоди.

Суд відмовляє у затвердженні договору, якщо:

- 1) умови договору не відповідають вимогам Цивільного процесуального кодексу України та закону, включаючи неправильну юридичну кваліфікацію

правопорушення, більш серйозного, ніж таке, щодо якого може бути укладено договір;

2) умови контракту не відповідають соціальним інтересам;

3) умови договору порушують права, свободи чи інтереси сторін чи інших осіб;

4) є обґрунтовані підстави вважати, що укладення договору не було добровільним або що сторони не досягли згоди;

5) нездатність обвинуваченого виконувати зобов'язання за договором;

6) відсутні фактичні підстави для визнання вини.

У цьому випадку досудове розслідування чи судове провадження тривають у загальному порядку (ст. 474 ч. 7 ГПК України).

Якщо суд переконаний, що угоду можна схвалити, він виносить вирок, ухвалюючи угоду та застосовуючи покарання, погоджене сторонами (ч. 1 ст. 475 КПК України) [29, с. 117].

Провадження на підставі цих угод здійснюється за такими загальними правилами: 1. Добровільність укладення угоди сторонами. Укладення угоди не є добровільним, якщо її укладено із застосуванням насильства або змушування, погроз або в наслідок обіцянок чи дії будь яких інших обставин, ніж ті що передбачені в угоді. Суд зобов'язаний переконатися в судовому засіданні, що укладення угоди є добровільним. 2. Угоди можуть бути ініційовані в будь-який момент після повідомлення особі про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку.

Ініціювання угод до повідомлення особи про підозру позбавлене сенсу, оскільки тільки повідомлення її про підозру свідчить про наявність у органів обвинувальної влади достатніх даних про ймовірність вчинення особою кримінального правопорушення. Можемо сказати, що умови укладання угоди не повинні порушувати права, свободи чи інтереси сторін або інших осіб. Як відомо, права однієї людини закінчуються там, розпочинаються права іншої людини.

Право учасників кримінального провадження укласти угоду, вирішивши кримінально- правовий конфлікт з користю для себе, закінчується там де угодою перетинаються права інших учасників провадження [33, с. 51].

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ

На закінчення зазначимо, що коло поглядів на інститут угод коливається від повної відмови до не менш повного та безумовного визнання. Термін "врегулювання" часто створює негативний імідж прокурора та адвоката, які, незважаючи на офіційні обмеження та етичні правила, марно "торгуються" для вирішення справи. Захист і сторона обвинувачення, здається, "про щось домовляються", потім представляють своє рішення обвинуваченому та судді, і провадження зупиняється. Вони зазначають, що суть такої угоди часто полягає в тому, що обвинувачений визнає, що вчинив менш серйозний злочин, ніж є насправді, і натомість прокурор вимагає більш м'якого покарання, ніж той, який міг би становити стандартний підхід до слідства та судового розгляду. . Противники інституту договорів стверджують, що це суперечить принципу об'єктивної істини, збільшуючи ризик судових помилок. Тому, виходячи з досвіду європейських країн, необхідно проводити подальші дослідження національними правоохоронними органами, щоб уникнути повторення помилок інших, оцінити ступінь досконалості законодавства та готовність професіоналів прийняти такі нововведення.

На мою думку, включення процедури за договорами до КПК України є важливим кроком в процесі вирішення проблеми диференціації кримінальних форм вирішення кримінальних спорів як на підготовчому, так і на судовому етапах. Розширення незалежності захисту судового розгляду з точки зору форм і методів впливу на хід судового розгляду не звільняє слідчого та прокурора від обов'язку демонструвати достовірні докази, а суд досліджувати обставини злочину. проведення та застосування відповідної правової процедури до кожного з них.

ВИСНОВКИ

Кримінально-процесуальний кодекс України встановлював, що суддя виконує та виконує функцію розгляду кримінального провадження у суді, що забезпечує встановлення обставин правопорушення, виконання завдань, передбачених Кримінально-процесуальним кодексом, та постановлення ухвали. Однак судова діяльність вказує на обставини, що впливають на виконання інших функцій у кримінальному провадженні в ході судового розслідування. Спочатку суддя вивчає матеріали кримінального провадження; встановлює докази, що свідчать або заперечують вину обвинуваченого. По-друге, суддя повинен встановити вину підсудного та призначити покарання, позбавлення волі, задовольнити цивільний позов тощо. Ці обставини свідчать про те, що суддя виконує інші функції. Практика має теоретичні проблеми, які суд повинен вирішувати в ході розгляду справи. Така проблема виникає у разі зміни правової кваліфікації або обсягу твердження. По-перше, обвинувачений повинен прочитати нове повідомлення про підозру та підготуватися до захисту. По-друге, потерпіла сторона як сторона у процесі, що підтримує звинувачення, має право заперечити проти зміни звинувачення. Після встановлення нових обставин, що свідчать про зміну твердження про застосування українського Закону про кримінальну відповідальність, який передбачає відповідальність за менш тяжкий злочин або зменшення суми звинувачень, суд повинен пояснити сторонам право підтримувати звинувачення. обсяг і відкласти розгляд справи щонайменше на сім днів для забезпечення обвинуваченого.

На мою думку, процедура моніторингу у кримінальному провадженні формується виключно на мирному вирішенні конфлікту із спільною відповідальністю, що приносить користь для потерпілого так і обвинуваченого і для держави, а також суспільства в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар /За загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М. Є. Шумила. К.: Юстиніан 2012. 1224 с.
2. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального Кодексу України від 13.04.2012 р. / За редакцією О. А. Банчука, Р. О. Куйбіди, М. І. Хавронюка. Х.: Центр політико-правових реформ. Factor, 2013. 780 с.
3. Кримінальний процес: підручник за ред. В.В. Коваленко, Л.Д. Удалової, Д. П. Письменного. Видавництво «Центр учбової літератури». 2013 р. 800 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 2 / Є. М. Блажівський, Ю. М. Groшевий, Ю. М. Дьомін та ін.. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. Х.: Право, 2012. 664 с.
5. Єні О. В., Матієк Л. Г. Підготовче провадження як елемент судового провадження в суді першої інстанції / О. В Єні, Л. Г. Матієк // Часопис Київського університету права. 2013. № 2. С. 286-289.
6. Конституція України від 28.06.1996 року // Відомості Верховної Ради. 1996. №30. С. 124.
7. Луцик В. В. Повернення кримінальної справи прокурору зі стадії попереднього судового розгляду. Автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.09 / В. В. Луцик. К., 2009. 20 С. 12.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України, прийнятий 13.04.2012 р. // Голос України. - 19 травня 2012 р. №90-91. С.9-59.
9. Бартовщук О. Судовий розгляд у розумні строки: мрії чи реальність / О. Бартовщук // Право України. 2006. N 7. С. 46-51.
10. Загурський О.Б. Судові дебати в кримінальному процесі: правові та психологічні проблеми: Монографія.-Івано-Франківськ: Місто НВ, 2005. 208 с.

11. Нор В.Т., Павлишин А.А. Судові витрати у кримінальному процесі України / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. К. : Атіка, 2003. 175с.
12. Тертишник В.М. Гарантії істини та захисту прав і свобод людини в кримінальному процесі / Міністерство внутрішніх справ України. Юридична академія. Д., 2002. 432с.
13. Сердюк В. Змагальність як засада судового процесу: щодо питання визначення дефініції /В. Сердюк //Вісн. прокуратури. 2012. № 8. С. 97-103.
14. Яновська О. Г. Основні напрями розвитку змагального кримінального судочинства в Україні у світлі євроінтеграційних процесів / О. Г. Яновська // Юридична Україна : наук. журнал. 2011. №11. С. 91-96.
15. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651–VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 20.10.2020).
16. Практика розгляду судами справ про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: Узагальнення Верховного Суду України від 01.01.2008 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-08> (дата звернення: 03.11.2020).
17. Вирок Святошинського районного суду м. Києва від 04.06.2018 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74439505> (дата звернення: 15.11.2020).
18. 5. Закон України “Про судоустрій України” від 07.02.2002 р.
19. Закон України “Про статус суддів” від 15.12.1992 р.
20. Опришко В. Конституція - фундаментальна основа подальшого розвитку законодавства і правової системи України // Право України, № 9, 1996, С. 45-48.
21. Стефанюк В. Реалізація судами норм Конституції // Право України, № 8, 1997, С. 7-10.
22. Законодавство України, що регулює діяльність судів та визначає статус суддів судів України. К.: «Право». Українська Правнича Фундація, 1996.–320 с.

23. Притика Д. Конституційні засади правосуддя і розвиток господарського судочинства // Право України, № 8, 1997, С. 7-10.
24. Бойко В. Нова Конституція і судова влада // Право України, № 1, 1997, С. 16-20.
25. Конституція України. Матеріали до вивчення К., Либідь, 1997.
26. Бойко В. Стан здійснення в Україні правосуддя в 1998 р. та завдання по удосконаленню організації роботи судів // Право України, № 3, 1999, С. 3-8.
27. Бондаренко М.О., Рудник В.І., Самілик Г.М.// Кримінальне право України. Посібник для студентів юридичних спеціальностей. 2008р.78.ст.
28. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посібн. Київ: Ваіте, 2014. 944 с.
29. Чурікова І. В. Початок досудового розслідування у кримінальному процесі України / Чурікова І. В. // Юридичний часопис НАВС. № 2. 2013. С. 226-231.
30. Петрова Л.В. Національна доктрина права // Юридичний вісник України. 2001. № 30. С. 45-50.
31. Гуторова Н.А. Уголовное право Украины. Особенная часть. Конспект лекций. Харьков: Одиссей, 2003. 320 с.
32. Постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 23.04.2019 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/81552721> (дата звернення: 13.11.2020).
33. Розвиток державності та права в Україні: реалії та перспективи // «Центр правничих ініціатив»// Хитоніна М.С.// м. Львів. 2020. С.51.
34. Цінність права як найефективнішого регулятора суспільних відносин // «Східноукраїнська наукова юридична організація»// Хитоніна М.С.// м. Харків. 2020. С.106.
35. Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі «Збірник наукових статей за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної конференції. М. Житомир, 2020. Хитоніна М.С. С. 276.

36. Федотова Г. В. Правові тенденції визначення кримінального проступку в кримінальному законодавстві / Г. В. Федотова, А. О. Расюк. Режим доступу URL: <http://ivpz.org/golovna-konferents>.

37. Шармар О. М. Кримінально-правова політика в сфері кримінальних проступків // Актуальні проблеми кримінального права (пам'яті професора П. П. Михайленка) : тези доп. III наук.-теорет. конф. / ред. кол.: В. В. Коваленко (голова), В. В. Черней, Є.М. Бодюл та ін.К. : Європейський ун-т, 2012. С. 4345.